

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisev ne vračamo. Ne frankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din se inosestavo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Živel kralj!

Prežet najgloblje ljubezni do svojega kralja, se priklanja ves narod svojemu narodnemu vladarju za rojstni dan. Ena edina želja se poraja v teh trenutkih v srcih vseh Jugoslovancev, da bi nam naš ljubljeni kralj vladal še dolga leta.

Ta želja, porojena povsem spontano, je odkritosrčna in resnična, kajti Nj. Vel. kralj Aleksander si je s svojim velikim delom in prizadevanjem v korist vsega naroda in države sam pridobil ljubezen svojega naroda. Sam se je boril za osvoboditev nas vseh izpod tujega jarma. Vzdil je svojo armado pri Kumanovem do zmage nad Turki in s tem odprl pot do Kosovega polja, ki je bilo v balkanski vojni maščevano. Korakal je ramo ob ramo s svojimi vojaki preko Albanije in preropal najtežjo pot Golgote srbskega naroda. Ampak ljubil je preveč svojo domovino — preveč je ljubil svoj narod, da bi obupal. »Naprej! V svobodo ali v smrt!« so bile njegove besede ob začetku prodiranja na Solunu. Ta njegov pogum je navdušil vso armado, ki je potem zlomila najhujši odpor Nemcev, Avstrijcev in Bolgarov. Naš kralj se je vračal v svojo domovino kot zmagovalček nad sovražniki, kot glasnik svobode, kot vodja vseh borcev za osvoboditev izpod tujega jarma, vrnil se je kot narodni vladar vseh Jugoslovancev.

»Naprej za boljše bodočnost naroda,« je bilo sedaj geslo vladarja.

Začelo se je resno prizadevanje za preporod vsega naroda. Šola vrši že polnih 14 let svoje delo in Nj. Vel. kralj Aleksander kot najvišji pokrovitelj vsega prosvetnega delovanja, ni stal nikoli ob strani, marveč je vedno z dobrimi vzgledi dvigal naše šolstvo in splošno prosvetno delovanje v naši državi. Mnogo šol je bilo zidanih z njegovo pomočjo, veličasten »Dijaški dom kralja Aleksandra« v Beogradu je eden najvidnejših znakov prizadevanja našega narodnega kralja, da postane študij dostopen tudi revnejšim kmetijskim otrokom. Kraljev fond za pro-

svetno delovanje med narodom, iz katerega prejema vsako 5. leto nagrade vsi oni, ki imajo posebne zasluge za prosvetno delo med narodom, je važna kraljeva ustanova, ki priča, kako visoko ceni naš vladar sistematično delo za narodno izobraževanje. Ni samo slučaj, da so ravno učitelji v veliki meri deležni nagrad iz tega fonda.

Nešteti primeri, ko je Nj. Vel. kralj dokazal, kako zelo mu je pri srcu napredek naroda, nam jasno pričajo, da želi naš narodni vladar dati svojemu narodu trden prosvetni temelj, na katerega je mogoče graditi vse ostale dobrine, ki so vsakemu narodu potrebne.

V svojem pismu učiteljstvu nas naš kralj naziva graditelje narodne duše, njegove nacionalne zavesti in kulture. Mi vemo, da nam naš kralj zaupa, da ceni naše delo in naše prizadevanje v korist naroda in podpira tudi vsa naša idealna stremeljenja. Mi čutimo njegovo ljubezen do našega stanu, ki se odraža vedno v njegovi naklonjenosti do šole in prosvete sploh. Še posebna naklonjenost do učiteljstva je bila izražena v onem trenutku, ko je poveril vzgojo svojega prvega sina osnovnošolskemu učitelju.

Naš stan je dolžan svojemu kralju mnogo hvale za vsa dosedanja prizadevanja in gleda v njem pravičnega pokrovitelja za svoje delo tudi v bodoče. Obljubljamo mu ob rojstnem dnevu, da bomo tudi v bodoče med narodom verni tolmači njegovih želja. Posvetiti hočemo vse svoje moči v korist našega naroda, ker dobro vemo, da bomo doprinesli najlepša voščila svojemu kralju tedaj, ko bo ves narod preporojen gradil na trdnih prosvetnih temeljih svojo lepšo bodočnost v srečni Jugoslaviji pod vodstvom svojega narodnega kralja. Danes pa kličemo iz dna svoje duše:

Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander I.!

Naj živi visoki kraljevski dom!

Enodušno odobravanje »Spomenice« s strani učiteljstva.

JUU SRESKO DRUŠTVO V LITJI je na svojem zborovanju 10. decembra v Ljubljani po situacijskem poročilu predsednika tov. Župančiča razpravljalo o spomenici in sprejelo s o g l a s n o naslednje: JUU sresko društvo v Litiji odobrava »Spomenico« predsedniškega zbora v Mariboru v polnem obsegu in poziva vse predstavnike JUU, da stoje še nadalje na braniku stanovskih in prosvetnih interesov v korist naroda in dobro države.

JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU je na svojem zborovanju, ki se je vršilo v Velenju dne 3. decembra t. l., razpravljalo o spomenici predsedniškega zbora JUU v Mariboru. Članstvo je spomenico odobrilo in soglasno sprejelo.

JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU je na svojem zborovanju

12. novembra razpravljalo o »Spomenici« predsedniškega zbora JUU v Mariboru. S spomenico so se vsi navzoči strinjali in jo soglasno odobrili.

JUU SRESKO DRUŠTVO V CELJU je izreklo na svojem zborovanju dne 3. decembra 1932. ob navzočnosti 154 članov soglasno solidarnost k spomenici predsedniškega zbora v Mariboru.

UČITELJSTVO, ORGANIZIRANO V JUU SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE, zbrano na zborovanju v Kočevju dne 7. decembra t. l., najtopleje pozdravlja spomenico, sprejeto na zboru predsednikov sreskih društev JUU v Mariboru in izjavlja popolno zadovoljstvo in solidarnost s stališči, sprejetimi in utrjenimi v spomenici. Poziva sekcijo, da vztraja v svojem boju za dobrobit šole in učiteljstva. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Iz narodne skupščine.

DEBATA O URADNIŠKI STALNOSTI

Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo odbora za proučevanje zakonskega predloga o avtentičnem tolmačenju § 110 uradniškega zakona. Poročilo odbora je podal poslanec dr. Nikolić, ločeno mnenje pa je podal dr. Živan Lukić, član Jugoslovanskega narodnega kluba. Povod, da je vlada predložila narodnemu predstavništvu tak zakonski osnutek, je dal Državni svet, ki je na svoji splošni seji 27. in 28. aprila letos, ko se je postavil na stališče, da se morajo ministri, bani ali drugi staršine pri odločevanju o prestopu službe državnih uslužbencev prej v upravnem postopanju prepricati in ugotoviti, da obstojijo v resnici kakor razlogi za prestop službe, navedeni v § 110 uradniškega zakona.

Za poročevalcem odbora je takoj povzel besedo pravosodni minister g. Maksimović, ki je med drugim poudarjal, da je duh in smisel uradniškega zakona tudi ta, da uradniške stalnosti ni. Celo ustava, ki je bila izdana po uradniškem zakonu, ko govori o stalnosti sodnikov, čisto jasno določa, da bodo sodniki dobili to stalnost šele po preteku petih let od dneva, ko je bila objavljena ustava. Tako tudi oni uradniki, napram katerim se je z ozirom na njihovo posebno funkcijo uveljavljalo posebno stališče, danes nimajo stalnosti. Z odlokom državnega sveta, s katerim se dopušča otvoritev administrativnih sporov proti predlogom pristojnih starešin zaradi odpusta drž. uradnikov iz službe, se v jedru kaže ta princip, da uradniške stalnosti sploh ni. S sporom, ki nastaja v zvezi s tem, se sploh vnaša v ves ta sistem kaos in nastajajo spori o vprašanjih, v katerih bi ne smeli nastajati.

Proti gornjemu zakonskemu predlogu so nastopili poslanci Josip Stazič, Miloš Dragović in dr. Živan Lukić, ki so podali izjavo v imenu Jugoslovanskega narodnega kluba, da bodo glasovali proti takemu zakonskemu predlogu, ki bo dajal ministrom in banom pooblastila, da lahko iz uradništva napravijo brezpravno rajo. Ako bi se sprejel tak zakon, se bo uradništvo korumpiralo, ker bo služilo in se klanjalo vsem ljudem od žandarja pa gori do ministra. Tako se dostikrat odpuščajo iz službe nacionalni in sposobni uradniki na pod-

lagi čisto navadnih denunciacij. Govor niki so za to podali konkretne dokaze.

K temu zakonskemu predlogu je govoril tudi poslanec Milutinović, ki je v svojem govoru pohvalil predloženi zakonski osnutek. Svojo pohvalo je podprl z izjavo: »Zakonski predlog je dober, ker imamo tudi mi kmetje pravico, da enostavno poženemo delavca, če ne dela, kakor mora. In kdor ne dela, kakor treba, naj se ga napodil!« Izvajanja poslanca Milutinovića so izzvala v vrstah nekaterih poslancev precej ogorčene proteste. Glasovalo je 154 poslancev, za 144, proti pa 10 poslancev.

DEBATA O UČITELJSKI STANARINI

Beograd, 3. decembra, p. Po celodnevni debati je bila v skupščinskem odboru zaključena načelna razprava o občinskem zakonu.

V načelu je poslanec Prekoršek pozdravil ta zakon, ki naj naposled dovede do enotne organizacije občin, teh najnižjih in najvažnejših upravnih edinic, in tako poveže vsa dela države v skupno zajednico.

Zahteval je razbremenitev občin od poslova, ki jih morajo vršiti v prenešenem delokrogu. V kolikor pa občine morajo vršiti te posle, morajo dobiti za to delo tudi finančno podlago s tem, da se jim v ta namen odstopi gotov odstotek državnih dohodkov iz naslova vršenja poslova za državo.

V svojem nadaljnjem govoru je poslanec g. Prekoršek zahteval, naj se istočasno nujno izda tudi zakon o decentralizaciji državne uprave in ojači delokrog banovin in občin.

V svojih temeljnih izjavah se je nato dotaknil tudi raznih drugih perečih vprašanj in zahteval, da se razbremenijo občine v pogledu plačevanja stanarine in kurjave za učiteljstvo, ki ga visoko ceni kot narodnega prosvetitelja, in previsoko, da bi smelo biti v nekaki odvisnosti od milosti občinske uprave.

Ob koncu razprave je notranji minister g. Živojin Lazić reasumiral potek načelne razprave in opirajoč se zlasti na tehtna izvajanja poslancev gg. dr. Rapeta in Ivana Prekorška izrazil željo, naj bi se zakonski načrt ponovno vrnil ministrskemu svetu, da ga glede na načelna vprašanja, ki so bila sprožena, še enkrat prouči in primerno spremeni. Odbor je to sprejel, nakar je bila seja zaključena.

Dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana:

K vprašanju odpisa kmetijskih dolgov.

To vprašanje je danes povsod na dnevnem redu. Zakon utegne biti še pred Božičem od narodnega predstavništva izglasovan. Po tem, kakršen rok bo določen za vlaganje predlogov za znižanje odn. odpis dolgov — bo tozadevno gibanje gospodarjev bolj ali manj živahno. V prvotnem osnutku zakona je predviden razmeroma zelo kratek rok, sedaj pa se čujejo glasovi, da ta rok sploh odpade in bo prezadolženec vsak čas lahko sodišču predlagal otvoritev tozadevnega postopka. V odboru, ki obravnava ta osnutek za predložitev plenumu narodnega predstavništva, so sedaj ta rok odmerili na tri, odn. za kmete, ki so zaposleni v prekoceanskih deželah, na šest mesecev od dne, ko stopi zakon v veljavo.

Po najnovejši redakciji tega osnutka sta predvidena dva načina odpisovanja dolgov in sicer se bo kmetovalec mogel posluževati ali vsakega zase ali obeh hkrati.

Po novem načinu se izvrši znižanje dolga neglede na prezadolženost za 10 %, ako

je dolžnik v zadnjih treh letih ali več kot treh letih, predno je zakon uveljavljen, plačeval obresti (s provizijo ali drugimi stranskimi stroški vred) po 16—20 % letno, odn. se mu dolg zniža za 20 %, za 35 %, za 50 %, za 70 % ali se mu črta celo vsega, ako je letne obresti plačeval po 20—24 %, po 24 do 30 %, po 30—36 %, po 36—40 % ali po več ko 40 %.

Po drugem načinu (neglede na to, če se je dotičniku znižal odn. imel znižati dolg po prvem načinu) pa se zniža ves dolg, ki je večji od 70 % prezadolženčevega nepremičnega in premičnega premoženja. Hipotekarni dolgovi na 90 % odn. 80 %. Ako bi skupni s 100 %, ako dogovorjene obresti (z vsemi postranskimi dodatki) ne presegaajo letno 10 %, ako pa so te obresti dogovorjene na letnih 10—16 %, tedaj se ta dolg prizna samo z 90 %, ako pa take obresti presegajo 16 %, se od tega dolga prizna samo 80 %. Ako tako znižani hipotekarni dolgovi ne dosežejo 70 % višine vrednosti prezadolženčevega pre-

moženja, se najprej znižajo nezavarovani dolgovi na 90 % odn. 80 %. Ako bi skupni znesek vseh tako znižanih dolgov še vedno presegal 70 % vrednosti prezadolženčevega imetja, se ostanek nezavarovanih terjatev sorazmerno z njihovo višino zniža še za toliko, da ne presega že omenjene 70 % vrednosti imetja.

Vsi upniki, kojih terjatve niso hipotekarno zavarovane, morajo te terjatve s točno navedbo dolžnika in višine dogovorjenih obresti prijaviti pristojni davčni oblasti v roku dveh mesecev od takrat, ko stopi zakon v veljavo. Terjatve, ki ne bi bile tako priglase, se smatrajo za poplačane.

Malo bo takih gospodarjev, ki bi se mogli dovoljno orientirati in bi sami znali vsaj vse glavno urediti ali vsaj pripraviti. Tisti, ki morejo pogrešiti kaj gotovine, se bodo zatekli k odvnetikom in specialnim pisarnam, mnogo pa jih bo, ki se bodo za pomoč in nasvete obračali na učiteljsko. Učiteljsko se pri tem ne nudi samo prilika, da ljudstvu pomaga, ampak se mu nudi tudi prilika, da se pri ljudstvu uveljavi. Zato se bom v naslednjem dotaknil še nekaterih točk k vprašanju odpisa dolgov, ki bi jih bilo učitelju dobro vedeti v pogledu njegovega pomaganja in svetovanja gospodarjem.

Sicer je v stvari danes, dokler osnutki še niso postali zakon, še bore malo znanega in ne vemo, če vlada ne bo izdala k zakonu posebnega pravilnika glede načina prenevitve prezadolženčevega premoženja in ugotovitve njegovih dolgov, vendar je sedaj že jasno, da bodo te ugotovitve brezpogojno potrebne. Da bi sodišča sestavljala te stvari, bi bilo prezgodno in za njih prevelika obremenitev. Tudi ni verjetno, da bi jih sestavljala politična ali celo občinska oblast. Te bodo po mojem mnenju imele kvečjemu le ugotavljati in preizkušati po prezadolženčih predložene sestavke na njihovo verjetnost in pravilnost cenitve. Pač pa bo možna kontrola dolgov z obvezo upnikov, da jih morajo prijaviti davčni oblasti.

Gospodar bo potemtakem najbrž sam moral skrbeti za to, da bo obenem z vlogo, da se otvori sodni postopek za odpis dolga, predložil tudi ocenitve svojega premoženja in spisek dolgov (bilanco).

Ker pa nobeno gospodarstvo v bistvu ni tako komplicirano kakor kmetijsko, bo seveda prav malo gospodarjev, ki bi te stvari bili v stanu sodišču predložiti v takem redu, tako pregledno in popolno, da se s tem sodno postopanje ne bi po nepotrebnem otežilo in zavleklo. Treba jim bo pomoči.

Ocenno premoženja bo vsekakor sestavljati po gotovemu redu, t. j. popisavati vse vrednosti morda nekako po tem ledu:

Specificirana navedba vrednosti: 1. zemljišče, 2. stavb in melioracij, 3. poljskega inventarja, 4. živine, 5. orodja in strojev, 6. prometnih dobrin, gotovine in terjatev kmetije kot obrata, 7. stranskega imetja, 8. zasebnega imetja, 9. gospodinjkega imetja, 10. zasebnih vlog in terjatev, 11. višine kmetijskih dolgov, 12. višine dolgov, ki s kmetijo niso v nobeni zvezi, 13. sumarni pregled aktiv in pasiv ter ugotovitev prezadolženosti.

Pri popisu dolgov bo zopet ločeno navajati zemljiškopravna zavarovane, potem prvenstvene, kakor jih bo določil zakon in privatne upnike.

Ne ve se še, bo li zakon ločil aktivna in pasivna kmetije kot obrata od aktiv in pasiv zasebnega in gospodinjkega imetja, slednjima odgovarjajočih odn. zaradi njih obstoječih dolgov kot kmetova aktivna in pasivna kot zasebnega družinskega imetja. Z ozirom na odločitev v tem pogledu bo končni rezultat glede prezadolženosti pač pod vplivom privzetja ali neprivzetja teh postavk in siva kot osebe odn. kot aktivna in pasivna kmetije kot obrata. Tudi ni gotovo, ali bo zakon ali pa na podlagi istega izdana posebno naredba ali pravilnik vseboval kake določbe o oceni poljskega inventarja. Vsekakor neupoštevanje le-tega lahko vpliva na končno razmerje med aktivni in pasivi. Če se ne upošteva, bodo pasiva za toliko večja in odpis prezadolženostnega dolga ne bo pravilen, prizadeti upniki takega odpisa ne bodo hoteli priznati ter bodo mogli izpodbijati sodni sklep. Nekaj sličnega bi se moglo zgoditi pogledom jemanja v račun aktivna in pasiva zasebnega, stranskega in gospodinjkega gospodarstva, če odredbe v tem pogledu ne bodo dovolj jasne.

Važen je tudi način ocenjevanja premoženja. Zakonodajalec bo moral določiti, kake cene je jemati za podlago: ali današnje prometne, ali kak popreček iz zadnjih let in slično.

Da bo potrebno specificirano navajanje vrednosti aktiv in višine dolga (bilanca) pregledno in v redu, je samoposebi umevno. Da se olajša popis in ocenjevanje, sem pripravljen pribaviti potrebne tiskovine z navodilom, ako država v tem pogledu ne bi izdala obrazcev in navodil. S tem bo učitelju kot svetovalcu in pomagalcu njegovo delo lahko, ko bo podpiral prezadolženca pri sestavi bilance, saj bo treba odgovarjati samo na predtiskana vprašanja in ne bo mogoče pozabiti nobenega potrebnega vpisa.

Če bo zakon to zahteval, bo bilanci priložiti tudi posestne in katastrske podatke, morda tudi še kaj drugega. Če bo rok za prijavo kratak, bi bilo na te možnosti že sedaj misliti.

Predlog, da sodišče na podlagi predloženih podatkov uvede sodni postopek za odpis dolgov, bodisi iz naslova previsokih obrestnih bremen, bodisi iz naslova prezadolženosti ali iz obeh hkrati, bo treba vložiti pismeno ali pa ustno pri sodišču na zapisnik. Vse vloge so po osnutku tožadnega zakona proste kolkovine.

Predloženo bilanco bo seveda sodišče preizkušalo in šele ono izreklo zadnjo besedo, ko bo cenitev premoženja pregledala in preizkusila ali politična ali občinska oblast, ali pa posebna za to določena in pooblaščen oseb ali pa morda celo komisija. Zato morajo vsi, ki pri sestavi bilance sodelujejo, imeti pred oči, da je tu treba biti stvaren, resen in pošten, vendar za pravilnost in stvarnost vpisov niti dotični gospodar, niti njegov pomagalec ne bo zakonu odgovoren, če se niso zgodili nalašč, vedoma z goljufivim namenom. Taki goljufivi vpisi se utegnejo tuintam pač pripetiti, zlasti z navedbami fingiranih dolgov.

Za pripravo primer vzemimo, da neki posestnik nima nobenega drugega premoženja kot samo kmetijo in tudi nobenih drugih dolgov kot samo takih, ki se tičejo kmetije. Po še ne uveljavljenem zakonskem osnutku se prezadolženca odpiše ves dolg, ki presega 70 % vrednosti kmetovega premoženja (čuje se, da bo zakon predvideval možnost odpisa celo do 40 % vrednosti premoženja), ostali dolg pa bo moral z znižanimi obrestmi vred vrniti v gotovih, po zakonu predvidenih anuitetah.

Pred par leti veliko več vredno in kredita zelo sposobno premoženje tega kmeta po današnjih prometnih cenah n. pr. znaša Din 100.000.—. Dolžan je na staro hipoteko (brutto obresti ne preko 10 %) n. pr. Din 50.000.—. Raznih drugih dolgov (gotove starosti in obresti izpod 16 %) ima n. pr. Din 38.000.—. Skupno ima vsega dolga Din 88.000.—.

Kar je dolga nad 70 % vrednost, ga je odpisati, t. j. v našem primeru vsega, kar ga je čez 70.000.— Din, torej 18.000.— Din in ima tedaj kmet v zmernih anuitetah odplačevati samo še 70.000.— Din dolga. Hipoteka ne bo prizadeta, pač pa ostali upniki.

Znan mi je primer iz življenja, kjer bo premoženje kmeta danes vredno komaj 100.000.— Din, dolga pa ima okoli 170.000.— Din. V tem primeru mu utegne biti odpisane okoli 100.000.— Din, ostalo bo za plačevanje samo še 70.000.— Din dolga. V tem primeru bodo nekaj prizadeti celo hipotekarni upniki, ako bo zakon dovoljeval doklajivost hipoteke v takem primeru.

Splošne vesti.

— Odpis kmetijskih dolgov. P. n. članstvo opozarjamo, da temeljito prečita članek »K vprašanju odpisa kmetijskih dolgov« v današnji številki, ker bo gotovo dobro došel!

— Sreska učiteljska društva, ki so že izbrala svoje poročevalce in dopisnike za stanovske liste, prosimo, da čim prej prijavijo njih imena s točnimi naslovi uredništvu Učiteljskega tovarisa. Do sedaj je uredništvo prejelo imena izbranih članov le od par društev, poročila za liste pa še nobenega, dasi je bilo med tem objavljeno drugod marsikatero poročilo, ki bi ga s pridom objavili v našem stanovskem glasilu odnosno v »Prosveti«. Ob tej priliki ponovno prosimo vse sotrudnike in poročevalce, naj ne pozabljajo svojih stanovskih listov in poročajo o vsem, kar zadeva stan, šolo in narodovo prosveto.

— Učni načrt in program za višjo narod. šolo v kraljevini Jugoslaviji. Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 65.764 od 26. avgusta 1932. izdalo nov učni načrt za višjo narodno šolo. Po tem načrtu se je treba začasno ravnati in ga nujno potrebujejo vse narodne šole in učitelji v dravski banovini. Iz tega razloga je izšel v slovenskem jeziku v založbi Učiteljske tiskarne ter stane 8 Din. Naročila sprejema Učiteljska knjigarna v Ljubljani.

ŠOLAM DOBAVLJA RADIO APARATE

moderne za priključek na tok, priznanih in pri nas poznanih znamk kakor: EUMIG, INGELEN, KAPSCHE, DE WALT, COLUMBIA, itd., itd., nadalje

APARATE NA BATERIJE

po izjemnih cenah

RADIOVAL - LJUBLJANA

Dalmatinova ulica 13, poleg hotela Štrukelj

— Zgodovinska učna snov za III. razred osn. šol — po učnem načrtu. V založbi Učiteljske tiskarne je izšla zgodovinska učna snov za III. razred osnovnih šol po učnem načrtu. — Cena knjige je jako nizka in je samo 9 dinarjev. — Zgodovinska učna snov za IV. razred osn. šol po učnem načrtu izide v kratkem.

— Zemljepisna učna snov za III. in za IV. razred osnovnih šol po učnem načrtu. V založbi Učiteljske tiskarne izide v kratkem zemljepisna učna snov za III. in za IV. razred osnovnih šol po učnem načrtu. Vsakemu učitelju lahko mnogo olajša pouk v tem predmetu.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani je izdala Staroindsko pravljice v bogato ilustrirani, 81 strani obsežni knjigi velikega formata. V knjigi je zbranih 27 staroindskih basni, bajk

in pravljic, ki jih je po francoskem prevodu iz sanskrita priredil za našo mladino Josip Suhý. Knjiga se dobi v knjigarni Učiteljske tiskarne in stane v navadni vezavi po 38, v platneni po 42 Din.

— Ideali vzgoje je naslov knjižice, ki jo je napisal prof. dr. Fr. Drtina, poslovenil pa dr. Dragotin Lončar. Ta prevod je izšel prvič že leta 1901. v knjižici: »Kaj hočemo«. Bil je v kratkem času razprodan. Učiteljsko, pa tudi staršem toplo priporočamo, da sežejo po tem delu, zlasti sedaj, ko uvajamo novo šolo. Knjižico je natiskala Učiteljska tiskarna in stane broširana 8 Din.

— Poverjenikom P. R. K., ki so dobili prošnjo za pomoč od Podmladka na deklški in deški osnovni šoli v Trbovljah II., sporočamo, da je poštninska prostost za blagovni in denarni promet med Podmladki kakor tudi med šolskimi upravljavstvi ukinjena. Zelo neljubo nam je dejstvo, da bodo vse pošiljke, ki so jih pošte že sprejele poštnine prosto, naknadno podvržene poštnini, kar bo v veliko breme baš tistim Podmladkom, ki so nam prvi in v izdatni meri priskočili na pomoč. Vse tiste Podmladke, ki so namenjeni odvzeti se naši prošnji prosimo, da pošljejo blago po železnici, kar je mnogo ceneje. Če jim to radi oddaljenosti postaje ni mogoče, prosimo, da nabrano blago vnovčijo in nam pošljejo podporo v denarju.

Vsem dobrotnikom, ki so se nas že spomnili, pa našo najprizrečnejšo zahvalo!

Podmladek R. K. na deklški in deški šoli Trbovlje II.

Za čeno je moja in za oblake —
'Tempo' čviki na oblake —

LJUBLJANA	Za gotovino:	MARIBOR
Gledališka 4	Selenburgova 4	Slovenska 18

— Tovarišem — čebelarjem in vsem šolskim upravljavstvom. Čebelarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani vljudo prosi sledeče: Leta 1934. bo za čebelarje važno leto. Proslavili bomo 200letnico rojstva prvega svetovnega čebelarja — učitelja našega Antona Janšca. Čebelarstvo društvo se že sedaj pripravlja na to in je začelo zbirati razno snov in gradivo, da bo čim dostojnejše proslavilo to za slovenske čebelarje tako važno obletnico. Zaradi statističnih podatkov za slavnostno številko Čebelarja, ki bo ob tej priliki izšla ter v propagandne svrhe, potrebuje Čebelarstvo društvo neobhodno med drugim tudi imena vseh čebelarjev dravske banovine. Podatki naj bi obsegali: 1) ime in priimek, 2) stan, 3) bivališče, 4) pošta, 5) koliko let čebelarji — približno, 6) koliko ima kranjčev, A. Z. panjev, drugih in katerih? Ker bi imelo društvo prevelike stroške, ako bi se pismenim potom obrnilo do posameznika, naproša tem potom vsa šolska upravljavstva in tovariši čebelarje, da pomagajo društvu zbrati imena vseh čebelarjev. Vpisovanje imen čebelarjev naj se vrši po šolskih okoliših. V polje je vpisati vsakega, ki ima kaj čebel. Šolska deca bo lahko mnogo pripomogla in delo olajšala, ako bo prinesla potrebne podatke iz svojih domačih vasi. — Društvo prosi še, da blagovolijo šolska vodstva in tovariši poslati ta imenik čimprej, gotovo pa v božičnih počitnicah. —

Tajnik Dermelj.

— Železniške legitimacije za civilne in vojaške upokojence, invalide in njih rodbine. Vsi upokojenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije l. 1928. in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih vrnejo do 31. t. m. finančni direkciji odseku za računovodstvo — pokojninski referat — v Ljubljani. Da se pa more izposlovati pravočasna izstavitve novih železniških legitimacij pri direkciji državnih železnic, naj se prošnjam priloži slika, znesek Din 10.— v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice. One železniške legitimacije pa, katerim koncem l. 1932. ne bo potekla veljavnostna doba, naj se predlože za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu čimprej, najkasneje pa do 20. januarja 1933. Šele tekom leta 1933. vložene prošnje za izstavitve novih železniških legitimacij se ne bodo predlagale direkciji državnih železnic posamezno, ampak le v posameznih partijah in največ dvakrat mesečno. Take kasnelne prošnje naj se torej vlagajo pravočasno in ne šele tik pred dnevom, ko se te legitimacije že rabijo. Pri tej priliki opozarjamo tudi vse upokojence in upokojenke, naj premembe bivališče javijo vsaj do 10. vsakega meseca. Ker se po tem terminu prično že odposiljati čekovne nakaznice, podružnici poštne hranilnice. Vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah naj se prilaga tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa vsaj navede številka likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejša in lažje poslovanje.

Osebnе zadeve.

— Napredovali so v VIII. skupino: Goštinčar Srečko, učitelj v Dvorski vasi; Ložar Franja, učiteljica v Naklem; Bertonec Vladimir, učitelj v Sv. Petru pri Mariboru; Beloglavec Vilibald, učitelj v Serdici; Zupevc Ana, učiteljica v Liskovcu.

Učiteljski pravnik.

— § Napredovanja po položajnih skupinah — potek tega vprašanja v pojasnilo onim, ki urgirajo rešitev svojih prošenj.

Opetovano smo v tem poglavju objavljali navodila, kako je postopati ob vlaganju prošenj za napredovanje po skupinah, kdaj dospe pravica do višjega položaja itd. Ker prihajajo na sekcijo skoro dnevno prošnje za intervencije glede nerešenih prošenj za napredovanja po skupinah in kakor doznavamo, tudi urgence na šolske oblasti, hočemo s tem pojasniti na podlagi izdanih razpisov kraljevske banske uprave, in dobljenih pojasnil, postopek napredovanja po skupinah po uradniškem zakonu iz leta 1931.

Glede napredovanja po skupinah določa § 49. pogoje, ki jih »mora« uslužbenec izpolniti, da »more« biti postavljen po § 48. ur. z. v višjo skupino. Omeniti je tu, da je »mogel« in ne »moral« napredovati učitelj po urad. zakonu z dne 31. julija 1923. na osnovi § 57. in izvršitve uredbe z dne 31. oktobra 1923. v II./2. s 14 in II./1. skupino z 20 leti službe v tej službi po položaj. Pred 8., 14. in 20. leti službe ni mogel priti učitelj v višjo skupino. Napredovanja po skupinah niso avtomatična, temveč popolnoma odvisna od proste presoje upravne oblasti.

Prevedba po ur. zakonu iz leta 1931. se je izvršila s 1. aprilom 1931. na podlagi skupin, v katerih se je nahajalo uradništvo dne 31. marca 1931. (§ 249.).

Ker predpisuje § 48. in 49. ur. zakona, da »more« biti postavljen uslužbenec na izpraznjeno mesto v višji skupini, če je prebil efektivno v prejšnji skupini določeno število let, je izpolnilo do dneva izvršitve začasne prevedbe skoro 1/3 vsega učiteljskega pogoja § 49. — Meseca junija so pričeli vlagati posamezniki prošnje za višje skupine, ki so bile predložene pristojnemu oblastvu in reševati.

Z okrožnico IV. No. 10.642/1 z dne 17. julija 1931. je kraljevska banska uprava obvestila učiteljsko osnovnih in meščanskih šol, da je ministrstvo vrnilo prošnje za višje skupine in odredilo, naj se ne predlagajo v rešitev, dokler ne izide zakon o sistemizaciji mest, predviden v § 46. ur. z. Ker je predložila kraljevska banska uprava meseca avgusta spiske učiteljskega za sistemizacijo mest in je bila s tem predvidena izdaja zakona po § 46. ur. z., je gotovo s tega namena izdala poziv (IV. No. 10.642/3 z dne 5. septembra 1931.) naj se ji predlože po navodilih pravilno opremljene prošnje onih učiteljev, ki so izpolnili pogoj § 49. ur. z., da jih bo mogla proučiti in pripraviti za takojšnjo predložitev ko izda ministrstvo zadevni nalog — dovolilo.

Koncem meseca septembra 1931. je sporočilo ministrstvo prosvete, da se po razpisu ministrskega sveta ne morejo vršiti v budž. letu 1931/32. nikak napredovanja.

Da bi mogli napredovati v višje skupine tudi v tem roku vsaj oni prosilci, ki bi sicer napredovali tudi že po prejšnjem zakonu in uredbi o razvrstitvi t. j. taki, ki so imeli 8, 14 in 20 let službe, so izposlovali merodajni činitelji meseca decembra, da se smejo predložiti take prošnje. Kakor doznavamo, so bile poslane prošnje z 8., 14. in 20. leti službe meseca januarja 1932. v pristojno rešitev. Ostale prošnje z manjšo službeno dobo pa pozneje in to postopoma po višini službene dobe. Tak postopek si je osvojilo ministrstvo prosvete, ki je s svojim odlokom ON br. 38.939/32 naročilo, naj se predlože prvenstveno prošnje najstarejših prosilcev, kar je v skladu vsekakor tudi s socialnimi principi t. j. da napredujejo najprej starejši in šele potem oni ki bi sicer tudi po prejšnjem ur. zakonu ne mogli napredovati.

Vsaka pravilno sestavljena in po pozneje izdanih razpisih (IV. No. 3071/1—32.) opremljena prošnja se predloži v pristojno rešitev in upamo, da bodo v najkrajšem času vse prošnje rešene.

Da poudarimo ponovno! Za vsak povišek po novem ur. zakonu je merodajen le datum dekreta o napredovanju v prejšnjo položajno skupino. Službena doba nima nobenega vpliva za napredovanja po ur. z. iz leta 1931.

Kdor ne napreduje navzgor, naj prijavi po vsaki 3 letih efektivne službe v skupini dospelost period. poviška, ki mu bo tudi priznan avtomatski t. j. od dneva zapadlosti.

Pripomnimo končno, da se vrše vsa napredovanja v višje skupine izjemoma, ker še ni izdan zakon o sistemizaciji službenih mest v našem resoru; — pristavljamo, da bi moral mnogi čakati vrsto let, preden bi napredoval v višjo skupino, če bi bila mesta sistemizirana, ker bi bilo treba pač čakati, da bi se mesto izpraznilo.

— § Važna razsodba drž. sveta glede odmere pokojnine po skupini, v kateri je bil uslužbenec na dan upokojitve. — Na tožbo Glavne kontrole Br. 43.728/32 proti rešenju ministrstva prosvete ON br. 27.425 z dne 13. apr. 1932., s katerim je bila odrejena količina osebne pokojnine N. N. po V. skupini, je izdal drž. svet pod Br. 25.627 z dne 7. X. 1932. nastopno razsodbo:

»Pošto je proučilo tužbu, osporeno rešenje i ostale akte, koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor Ministrov na tužbu poslat pismom od 2. jula 1932 g. O. n. br. 47.505 Državni svet je našao:

Po § 120. zakona o činovnicima osnov za određivanje količine lične penzije činovnika jeste plata in položajni dodatak koji su mu u času penzionisanja pripadali, dok st. 1. § 263 istog zakona normira, da državnim službenicima koji posle stupanja na snagu toga

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

zakona budu unapredeni ili naimenovani na zvanja više grupe i time dobijaju veće prideljivosti ostaju za jednu godinu na prideljivosti vezanim za raniju grupu koju su toga dana imali.

Imenovani je dobio V. položajnu grupu ukazom od 29. januara 1932 g. pa bi po stavu 1. § 263 morao ostati na prideljivosti V. položajne grupe do 29. I. 1933 god. da je ostao u aktivnoj službi. Međutim on je penzionisan ukazom od 28. februara 1932 godine u svojstvu učitelja V. položajne grupe. Nesporno je, da je imenovani unapreden u V. položajnu grupu ukazom od 29. januara 1932 godine i da je time stekao i sva prava ove grupe, sve dok ovaj ukaz bude ostao na snazi. Kao takav on je i penzionisan, te mu i za penzijske prideljivosti pripadaju sva ona prava koja ta grupa daje činovniku u aktivu, jer po § 120 zakona o činovnicima osnov za određivanje količine lične penzije činovnika jeste plaća i položajni dodatak one grupe, koji su činovniku pripadali u času penzionisanja. U ovom slučaju ta su plata i položajni dodatak V. položajne grupe u kojoj se imenovani zatekao u času penzionisanja. Odredba § 263 stav. 1. zakona o činovnicima čisto je fiskalnog karaktera vezana za jedan zakonom određeni rok i ne može imati nikakvog uticaja na prava koja će trajati jedan duži niz godina preko toga roka, kao što je penzija. Tumačenje glavne kontrole da penzionisani činovnik ima da prima penziju niže položajne grupe samo zato što nije u višoj u kojoj je penzionisan, proveo rok određen u § 263. nema nikakve zakonske podloge. Ovo pitanje koje ističe Glavna kontrola nijednim zakonskim propisom nije predviđeno, pa se ne bi moglo tumačiti i osvojiti na način kako ona to u tužbi iznosi, jer se time penzionisani činovnik degradirao na nižu grupu.

Mladinska matica

—mm Tretja številka »Našega roda«, ki se razpošlje te dni, ima to-le vsebino:

1. Klopčič: Božični večer.
 2. Hudales: Med vulkani in atoli. (Nadaljevanje.)
 3. Štefanija Ravnikar: Polhova kućma.
 4. M. Gaspari: Božič. (Risba.)
 5. Magajna: Jezus in mornar.
 6. Gradnik: Grešnica in Marija.
 7. Smrekar: Pri mlekarici na počitnicah. (Dalje.)
 8. K. Širok: Marija na gori.
 9. Ukmar: Skladatelj Anton Lajovic.
 10. Kunaver: Podzemeljska čuda okoli Velike Karlovice.
 11. Kristan: O bavharjih in župarijih.
 12. Fr. Erjavec: V Slomškovi nedeljski šoli. (Dram. prizor.)
 13. Boris: Mladi risar.
 14. Winkler: Vlak.
- Drobiz. — Cicibanov rod. — Mladina piše — Uganke.

V ilustrativnem delu sodelujejo Jakac, Smrekar, Gaspari, Pavlovec, P. Kunaver.

—mm S 14. seje M. M. 1. Naj se napravi obračun o knjigi »Mihec in Jakac«. Sploh naj se vodijo računi izrednih publikacij ločeno. —2. Naj bi se poskušalo doseči z okrožnico, da se šole prostovoljno obvežejo odkupiti ali razprodati po 1 knjigo izrednih publikacij M. M. na leto. Če bi se to posrečilo, bi odpadel za Matico ves riziko in obenem vse sitnosti pri določevanju naklade. — 3. Zmanjkala nam je 1. št. »Našega roda«. Ponoven ponatis se nam ne izplača, ker je stavek že razdrt. — 4. Magajnovoga »Brkonjo Čeljustnika« bo ilustriral B. Jakac.

Turist, po gorah se ti toži,
da te planinski zrak osveži,
poprej pa dobro se založi
in dušo v »Daj-Damu« priveži!

ZALOGA KNJIG MLADINSKE MATICE.

Redne publikacije: Kresnice I. Kresnice II. Kresnice III. Kresnice IV. Kresnice V. (Samo vezane.) London: Zgodbe z južnega morja. (Razprodane.) A. Skuli: Sadjarčki. T. Seliškar: Rudi. Pipan: Kako smo delali radio. Rehar: Začarani krog. Rehar: Vijolica Vera. Erjavec: Pod grajskim jarmom. Grim: Mizi-ka, pogri se. Ribičič: Miškolin. Skulj: Vrtnaričice. Bevk: Lukec in njegov škorec. Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke. (Samo vezane.)

Izredne publikacije: Ribičič: Mihec in Jakac. Lovrenčič: Tiho življenje. Ribičič: Miklavževa noč. »Naš rod« I. letnik. (Samo vezan.) »Naš rod« II. letnik. (Samo vezan.) »Naš rod« III. letnik. (Razprodan.)

—mm Frankiranje reklamacijskih dopisnic. Vse cenj. poverjenike prosimo, da poslej frankirajo reklamacijske dopisnice z znamko 75 par, ker moramo sicer plačevati pri upravi dvojno pristojbino. Plačano znamko naj si poslej vsak poverjenik odračuna pri poslani naročnini in to zabeleži na zadnji strani poštne položnice.

Najlepše knjiga!
Najprimernejša knjiga!
Najnovjša knjiga!
Najcenejša knjiga!
Edino izvirno slovensko delo te vrste v štiribarvnem tisku:
»MIKLAVŽEVA NOČ«

Što ovako nije bila namera zakonodavčeva.

Ovu prazninu stava 1. § 263. zakona o činovnicima popunila je odredba § 62. tač. 9. finansijskog zakona za 1932/33 god. iz čega se takode da izvesti, da je stanovništvo Glavne kontrole izloženo u tužbi neosnovano.

Stoga, a na osnovu čl. 17 in 34 o Državnog savetu i upravnim sudovima s obzirom i na zakon o taksama, 11. odeljenje Državnog saveta

Pre s u d u j e :

da se odbaci tužba Glavne kontrole od 1. juna 1932 god. br. 43.728 o čemu je presudom u prepisu izvestiti parnične strane.

Tovariši(ice), ki ste dosegli položaj V. skupine, vložite takoj prošnje za upokojitev, da napravite prostor abiturientom — brezposelnim.

—§ Odmera pokojnine. Z gornjo razsodbo drž. sveta in določbo § 62. fin. zakona za 1932/33. leto je natančno pojasnjen čl. 120. uradniškega zakona, ki govori o osnovi za odmero pokojnine. Osnova za odmero je toraj plača in položajna doklada, ki jo ima uslužbenec priznana na dan upokojitve, ne glede na to, ali jo uživa ali ne. Če bi se odmerila pokojnina le od prejemkov, ki jih uslužbenec uživa, bi bil degradiran, kajti § 263. drž. z. odreja, da ostane aktivni uslužbenec ob istih prejemkih 1-leto, če napreduje, upokojitev pa je neomejena in ne more veljati zanjo odredba, ki se nanaša in velja za aktivne uslužbenice. — Bojazen onih, ki so dosegli najvišji čin po urad. zakonu, je odstranjena. Sedaj pa le pogum, ker ni treba čakati 1 leto po napredovanju v višjo skupino za dosego pokojnine po isti skupini. Upamo, da ne bodo prizadeti tovariši (ice) odlasali, ker smo prepričani, da klije v njih sreih socialni čut do onih, ki čakajo.

—mm Kaj pravi slikar Pavlovec o »Miklavževi noči«. O vsebini »Miklavževe noči« ne bom govoril, o tej bodo izpregovorili pač literarni kritiki. Kot slikar pa prav rad napišem nekaj vtisov, ki so jih napravile name ilustracije, ki zavzemajo pač polovico knjige. Knjiga je za nas posebno svoje vrste. Tako bogato ilustrirane izvirne knjige v štiribarvnem tisku Slovenci še nismo imeli. Kolikor je prevodov iz drugih literatur, so pa mnogo dražji in nič boljši. Držnil bi se celo trditi, da Bambičeve ilustracije v marsičem prekašajo one. Bolj pristrane so.

Za mladino je to res posrečena izdaja. Neverjetno, kako z malimi sredstvi je dosegel tu Bambič tako lep uspeh. Ilustracije pa ne zadovoljijo samo otroka, ampak imajo tudi svojo resnično estetsko vrednost. In koliko humorja je v teh risbah, koliko življenja, pristranosti in neposrednosti! Neposrednost pa je po mojem eden glavnih gojev za ilustriranje otroških stvari.

V celoti je »Miklavževa noč« prav okusno opremljena knjiga in je za naše tovrstne mladinske izdaje pravi žarek.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Darovali so: Bregant Pavla in Zmago na Blanci 100 dinarjev; Kus Marija in Viljem. Lom nad Tržičem 120 Din. Posnemajte in spominjajte se ob vsaki priliki svojih domov!

Jos. Kobal, blagajnik.

—g Ribičič — Igrice. Kratke so in primerne za šolski oder. Ako potrebuješ, naroči jih pri Učit. domu v Ljubljani. Broširane stanejo samo Din 6—, vezane pa Din 9—.

Učiteljski pevski zbor JUU.

25LETNICA ZBOROVODSTVA OSKARJA MOLLA V TRBOVLJAH

8. decembra je praznoval tov. Oskar Moli iz Trbovelj 25 letnico, odkar je stopil za dirigentski pult trboveljskega »Zvona«. Zastavil je vse svoje sile, posvetil umetnosti vse svoje velike zmožnosti in danes lahko s ponosom zre na svoje res veliko in uspešno delo. Trbovelje niso znane več samo po svoji črni rudi, temveč še bolj po pesmi, ki doni iz grl odrastlih in mladine. Na ta pomembni praznik se je zbralo v Trbovljah mnogo pevcev in pevki, tovarišev in prijateljev jubilarita. Na koncertu, ki je trajal skoraj tri ure, so nastopili sledeči zbori: Iz Ljubljane »Sava«, pod vodstvom tov. Gruma, »Slavec«, pod taktirko Krista Perka, »Krakovo-Trnovo« s pevovodjo Adolfom Gröbmingom, oktet Ljubljanskega Zvona; iz Zagorja »Loški glas«, iz Hrastnika Glasbeno društvo, ki ga je vodil tov. Čander Davorin in iz Domžal »P. D. Domžale«. Poleg gostov sta nastopila še »Trboveljski Zvon«, ki sta ga vodila menjaje tovariša Moll in Šuligoj ter »Trboveljski slavček« s Šuligojem. Vsi nastopajoči zbori, posebno Trboveljski Zvon in Slavček ter Glasbeno društvo iz Hrastnika so pokazali tako visoko kvaliteto izvajanja, da so delali čast pevcem, pevovodjem in kraju, katerega so zastopali. (Kakor čujemo, nameravata prirediti trboveljski Zvon in Slavček v marcu 1933. skupni koncert v Ljubljani. Prav iskreno moramo pozdraviti to namero in jim zagotoviti vsestransko razumevanje za njih veliko in plemenito delo.) Med koncertom je obsula slavljence cela vrsta gratulantov, ki so mu izrekli v imenu raznih

pevskih društev častitke in izročili spominska darila. V imenu JUU in učiteljskega pevskega zbora so čestitali in mu izročili krasno pisemsko mapo z napisom »Tovariši Mollu ob 25 letnici 1932 Učiteljski pevski zbor« tovarišici Jospina Miheličeva in Mina Selanova ter tov. Drago Šupančič.

Tovariši Moll! Ponovno Ti izrekamo iskrene čestitke z zagotovilom, da bomo budno sledili smernicam, ki si nam jih začrtal s svojim neumornim 25 letnim delom.

—čö.

Ekskurzijiski odsek.

—eo Prijave za smučarski tečaj. Glasom sklepa odbore se je bo vršil v letošnjih božičnih in novoletnih počitnicah smučarski tečaj tako za novince(ke) kakor tudi za izkušenejše. Za tečajnike bo v vsem preskrbljeno, celokupna dnevna oskrba, stanovanje, hrana, bo znašala okrog 40 Din, točnejše po zaključnih prijavih. Zaradi čim ožjega soglasja z našimi smučarji prosimo vse prijavitelce za naslednje pripombe:

1. Ime, priimek, službeni kraj.
2. Od kdaj do kdaj se naj bi tečaj vršil (vsekakor po božič. praznikih).
3. Kje se naj bi po Vašem mnenju tečaj vršil. (Dosedaj imamo predloge za Bloke, Mojstrano itd.)
4. Katerega smučkega učitelja priporočate (v prvi vrsti naši stanovski tovariši).
5. Ali vežete prijavo na gotove pogoje.
6. Prijavljenčevi posebni predlogi (če še nima smučarske opreme, mu jo preskrbi EO, tudi na obroke, itd.).

Prijave do 20. t. m. v roke tov. Župančiču Jožetu, predsedniku EO v Litijo. Po izvršetku prijav bomo objavili vse točne informacije pravočasno v dnevnikih.

UČITELJSKI SMUŠKI TEČAJ.

Smučanje postaja ne samo važen narodni sport, ampak naravnost ljudska potreba. Nujno je, da se smučarstvo uvede v vse naše šole kot nadomestilo za telovadbo v zimskih mesecih, ki se radi pomanjkanja primernih prostorov le prerada zanemarija. Vseposod se prirečajo tečaji za odrasle, le deca je prepuščena sama sebi, da se uči smučanja brez vodstva in nadzorstva. Naj ji bo tudi v tem učitelj vodnik in učitelj. Redke so še šole, ki premorejo učitelja-smučarja, ki bi uvajal šolsko dečo v smučanje. Da se temu odpomore, je učiteljsvo kranjskega sreza na svojem zadnjem zborovanju sklenilo, da se organizira smuški tečaj za učitelstvo, kjer bi le-to dobilo primerno tozadevno podlago. Tečaj bi bil praktičen in teoretski ter bi trajal 3—5 dni. Praktično bi se vadile smuške prvine in smuška gimnastika, teoretično pa bi se poleg tega obravnaval najprimernejši in najcenejši sistem smuču za šolsko mladež, metoda in organizacija šolskega smučanja in tekem ter smuško nazivoslavlje, da se že v mladini iztrebi raba nepotrebnih tujk, ki še danes prevladujejo med smučarji. Prosim vse tovariše (ice) kranjskega sreza, ki bi se tečaja udeležili (iz vsake šole naj se javi vsaj eden), naj javijo svoja imena in kraj službovanja na šolsko upraviteljstvo v Predvdoru najkasneje do 20. t. m., da se bo lahko pravočasno prošilo za dopust vsem udeležencem. Tečaj bi se vršil takoj po novem letu v kraju, ki bi bil lahko dostopen in oskrba poceni. — Majnik Ferdo, sm. učitelj JZSS.

Šolski radio.

—r Program za XII. teden. V torek, dne 20. decembra bo predaval skladatelj Lucijan M. Škerjanc: O glasbi in o instrumentih. G. predavatelj bo najprej govoril v splošnem o glasbi in o instrumentih, potem bo pa obravnaval posamezne instrumente ter kazal na njihovo glasovno razliko. V petek, dne 23. decembra bo podal g. Adam Milko- vič iz svoje še neobjavljene povesti »Tomaž Sveti večer« sledeče odlomke: 1. Tomaž zapusti z materjo in sestro koč v Črnem potoku. 2. V barakah v Mestni jami. 3. Tomaž pri mojstru Strženu. 4. Sveti večer v baraki.

—rV kmetijskem radiu bo v nedeljo, 18. decembra ob ½8. uri predavanje: Poljedelstvo, ing. Sadar. — Ob 15. uri: O pripravi okusne svinjine. R. prenos s Krekove gospodinske šole v Zgornji Šiški. Prosim vsa šolska upraviteljstva, ki imajo radio aparate, da organizirajo skupna poslušanja za občane. Posebno popoldanska predavanja bodo jako primerna za šole odraslo mladino.

Stanovska organizacija JUL iz društev:

Vabila:

= JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v petek 16. decembra ob pol 20. uri v risalnici I. dekl. osnovne šole. Na dnevnem redu je poročilo o novem učnem načrtu za osnovno šolo.

Odbor.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE je zborovalo 7. decembra 1932 v Kočevju ob navzočnosti 74 članov.

Po uvodnih besedah tov. predsednika je govoril g. ing. I. Medved o sodobni arhitekturi. Sledila je skromna debata (Kmet, Peterlin).

Tov. predsednik je nato pozdravil novo pristopivše člane tovariše Dermoto, Dežmana in Štefančiča.

Obpravnavali so se došli dopisi. Sprejete so bile sledeče resolucije.

1. Učiteljsvo, organizirano v JUU — sresko društvo Kočevje, zbrano na zborovanju v Kočevju, dne 7. dec. 1932, najtopleje pozdravlja spomenico, sprejeto na zboru predsednikov sreskih društev v Mariboru in izjavlja popolno zadovoljstvo in solidarnost s stališči, sprejetimi in utrjenimi v spomenici. Poziva sekcijo, da vztraja v svojem boju za dobrobit šole in učiteljstva. (Soglasno sprejeto.)

2. Pri nameščenju novincev naj pridejo v poštev v prvi vrsti oni, ki so odslужili kadrski rok, upoštevajoč starost kot so absolvirali in njihove socialne razmere.

3. Učitelji, ki so dodeljeni sreskim načelstvom in kralj. banski upravi, naj prejemajo stanarino in kurjavo kot ostalo učiteljstvo. Stroški naje se plačajo iz sredstev, ki jih prispeva ves srez oziroma banovina.

4. Kontraktualec naj se prizna doba kontraktualne službe za napredovanje kakor tudi za pokojnino.

5. Socialni čut in težki časi nam narekujejo, da napravijo mesta na službo čakajočim novincem in sicer:

a) vsi, ki so dovršili 35 let efektivne državne službe,

b) vse učiteljice, poročene z dobro situiranimi neučitelji.

Sekcija naj sestavi preglednico teh v poštev prihajajočih oseb, iz katere bi bilo razvidno, koliko mest bi bilo na ta način na razpolago.

6. Prosimo, da se stanarina za učiteljice, poročene s šol. upravitelji, prizna in izplača. Upoštevamo težkoče občin, toda dokler prejemajo stanarino učiteljice, poročene z dobro situiranimi neučitelji, lastniki hiš itd., ne uvidevamo potrebe, da bi prve ne prejemale, pač pa smatramo, da so prve zapostavljene za drugimi.

7. Zopet naj se uvede in nam prizna učiteljska stalnost!

8. Izide naj čimprej pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

9. Šolskim upraviteljem naj se za vedno večjo odgovornost in naraščajoče delo prizna unraviteljska nagrada.

10. Glede šolskih zvezkov opozarjamo:

a) Zvezke naj prodajajo trgovci, ki naj jih imeli stalno na zalogi.

b) Dosedanje cene zvezkom so previsoke.

c) Risanje in pisanje so za višjo narodno šolo premajhnega formata; želimo tudi boljši papir.

č) Dokler se ne uredi prodaja zvezkov, naj jih naročajo kraj. šolski odbori, katerim pripada naloga obratovanja z denarjem, ne pa šolska upraviteljstva.

Pri slučajnostih je tov. Možina poudarjal, da bi bilo umestno kako strogo nacionalno predavanje. Tej njegovi želji bo skušal odbor po možnosti ustreči. Tudi za današnje zborovanje je odbor pravočasno poskrbel za zelo aktualno predavanje o narodni vzgoji, a je predavatelj v zadnjem trenutku odpovedal.

Tov. blagajničarka je apelirala na članstvo glede plačevanja članarine.

Z ozirom na odlok kr. ban. uprave v zadevi razstave šol. rtov v Ljubljani je podal tov. Peterlin nekoliko pojasnil in nasvetov.

Tov. Dermota je prosil, da bi se na kakem zborovanju obravnavale tudi šolsko-upravne zadeve.

H. Kmet, predsednik. A. Čokova, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU je zborovalo dne 3. decembra 1932 v Velenju. Ob 10. uri otvoril predsednik zborovanje, poročal kratko o važnejših dogodkih, ki so se dogodili od zadnjega zborovanja do danes. Pri tem se spomni tudi 60letnice šefa osnovnega šolstva g. Andreja Rapeta.

Zadnji zapisnik se po prečitaniu odobri. Obravnavali so se došli dopisi. Po prečitaniu znane »Spomenice« ki je bila sprejeta na zborovanju predsedniškega zbora JUU dne 6. novembra tega leta v Mariboru, članstvo isto soglasno odobrava in sprejme. Nato smo se bavili z razstavo šolskih rtov in so pri tej točki iznesli svoje mnenje razni tovariši.

Predsednik poroča o odkritju spominske plošče M. Neratu, o skupnem zborovanju petih sreskih društev, o otvoritvi učiteljskega doma in o predsedniškem zboru, kar vse se je vršilo 5. in 6. novembra t. l. v Mariboru.

Prihodnje zborovanje bomo imeli v začetku februarja v Šostanju.

Vrečko M., predsednik. Kaiser, zapisnikar.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU je zborovalo v soboto 12. novembra na osnovni šoli v Novem mestu. Navzočih 71 % vseh članov.

Tovariš predsednik pozdravi navzoče in poda izčrpano poročilo o zborovanju društvenih predsednikov in o svojih vtisih v Mariboru. Prečitala in pretresala se je v Mariboru sestavljena spomenica, s katero so se vsi navzoči strinjali in jo soglasno odobrili.

Prečitali so se došli dopisi, med katerimi se je dopis glede starih dolgov Učiteljski tiskarni temeljito pretresal.

Tovariš Pirnat je nato poročal o svojih vtisih z glavne skupščine »Jadranske straže« v Skoplju. Primerjal je Južno Srbijo z ozirom na geografski položaj v naši državi s slovenskimi pokrajinami, opisal klimatične in gospodarske prilike teh krajev ter zaključil z opisom tamošnjih šolskih razmer. Živahnemu podavanju so sledili zborovalci z zanimanjem, tov. predsednik pa se je zahvalil predavatelju s toplimi besedami.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

Tovariš Žukovec je priredil ob tej priliki bogato razstavo deških ročnih del v smislu učnega načrta. Objasnil je svoj postopek pri tem predmetu v šoli, o nabiranju materiala za izdelke itd. Zborovalci so se zelo zanimali za razstavo, ki je bila v spodbudo vsem, ki jim dela ta predmet preglavice. Ker je tov. Žukovec v tem predmetu vsestransko izvežban, bi bil s svojo razstavo gotovo dobrodošel pri vsakem društvu. Za nesebični trud mu bodi izrečena na tem mestu ponovna zahvala. Na predlog tov. Marinča se sklepe, da se priredi pod vodstvom tov. Žukoveca enotedenski rokotvorni tečaj. Za ta tečaj se je prijavilo 25 zborovalcev. Vsled preoblasti gradiva in pozne ure se preložita nadaljnji dve, za ta dan določeni predavanja na prihodnje zborovanje.

Menard V., predsednik. Ivanetič, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu.

—k »Borba zapada in vzhoda«, spisal dr. Fran Derganc ob obletnici Tyrševega rojstva. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Broširana stane 12 Din. Knjižica

je ponatisk članka: »Zapadno evropska in sokolska evgenika« iz slavnostne izdaje »Vestnika Českých lékařů« z dodatnim predgovorom in pagovorom. Knjižico je pisatelj poklonil idealnemu prvoborcu Sokolstva in Slovanstva bratu Engelbertu Ganglu. Priporočamo sokolskim delavcem in učiteljskim knjižnicam.

—k »Zgodovinska učna snov za III. razred osnovnih šol«. Po novem učnem načrtu priredil J. E. Polák. — Ta knjižica obsega 69 strani in nudi vso ono učno snov, ki jo zahteva novi učni načrt. Knjižico bodo gotovo z veseljem pozdravili učitelji in učenci, kajti že dolgo so bile zaželeno realne knjižice, ki bi olajšale delo tako učitelju kakor učencem. Ni bila lahka stvar našim malčkom zapomniti si vso obširno snov brez knjige in zopet mučno za učitelja vso predelano snov narekovati, da si jo učenci zabeležijo. Saj je dobro vedel vsak učitelj, da si bodo ob narekovanju učenci pokvarili pisavo, bo narekovanje tudi v kvar pravopisu in vrh tega bo šlo veliko časa v izgubo. In vendar si nismo mogli pomagati drugače, če smo hoteli, da so si otroci obdržali obdelano snov v spominu. In prav radi tega, ker učenci v

osnovni šoli niso imeli knjig, se izprva največkrat — ko so dospeli v srednjo šolo — iz knjig niti učiti niso znali. Seveda je bil potem vsega kriv le osnovnošolski učitelj, četudi je storil v šoli več kot svojo dolžnost.

Polakova knjižica je spisana v lahkem pripovedujočem tonu, tako da se bodo učenci izlahka naučili vsega, kar predpisuje učni načrt. Res je videti precej snovi, toda vsak okoliš bo zbral ono, kar se tiče dotičnega obliža in tako se bo stvarna skrčila najmanj za tretjino.

Hvaležni moramo biti upravitelju Polaku, da se je lotil tega ne lahkega dela in spisal zemljepis in zgodovino za osnovne šole, kajti vsak izmed nas ve, da umljivo pisati za otroke je težko. Priznati mu moramo, da je rešil svojo nalogo vsestransko povoljno in zadovoljivo ter s tem pripomogel učiteljem in učencem do boljših in sigurnejših uspehov.

Tudi cena knjige ni visoka. Saj tudi zvezki, ki so jih rabili učenci za napisovanje zgodovine in zemljepisa, niso bili poceni.

Knjižico toplo priporočamo vsem učiteljem, če si hočejo olajšati delo. Priporočam jo tudi staršem, naj jo kupijo svojim otro-

kom, če želijo, da bodo njihovi otroci z manjšim trudom več in boljše znali. Naklada — kolikor mi je znano — ni velika. Sezite po knjigi, da se ne boste kesali, ko bo pošla!

Želimo, da ostala dela, ki so v tisku glede zemljepisa in zgodovine, v najkrajšem času izidejo, da se odpomore v tem oziru osnovni šoli na vsej črti.

I. C.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplovere, daljnogleda, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar
LJUBLJANA, Štari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno.

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

Tvrdba Ign. Žargi - „Pri nizki ceni,

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA ŠT. 11
priporoča

bogato zalogo raznega modnega blaga, vseh vrst perila, kakor rokavic, nogavic, srajc, kravat ter damsko konfekcijo. Potrebščine za krojače in šivilje.

N A D E B E L O , I N D R O B N O

Manufakturna trgovina

A. ŽLENDER

Ljubljana, Mestni trg 22

Velika zaloga blaga za damske plašče in obleke, baržunov in plišev, različne svile, krasne flanele, zastorov, flanelastih in prešitih odev, gradna za posteljnino ter fino in trpežnobe perilo blago — Perje in puh. — Priznana najugodnejši nakup.

GOLA RESNICA

je, če trdimo, da je knjiga naša najboljša prijateljica. Zato je najlepši dar za Božič dobra knjiga

Ali ste že naročili

katere izmed naših knjižnih zbirk?

Sedaj imate najlepšo priliko

da si spopolnite svojo knjižnico ali pa da naredite svojim otrokom veliko veselje

Za 50 0/0 do 70 0/0 nižje

so cene našim knjižnim zbirkam še do 15. februarja

Hitite z naročilom, da knjige ne poidejo!

Knjigarna Učiteljske tiskarne

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

UGODNOST!

Damske galoše Din 70

Moške galoše Din 75

Damski snežni čevlji Din 100

Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

BOŽIČNA DARILA

Možu, bratu, tovarišu: Pisalna garnitura, album za razglednice in fotografije, nalivno pero.

Ženi, sestri, tovarišici: Pisemski papir v kaseti, spominska knjiga, album za slike.

Našim otrokom: Lepe knjige — od 15. novembra 1932. do 15. februarja 1933. jih dobite po cenah, ki so znižane za 50 — 70 0/0. Poučne igre: Lepa naša domovina; Pot po Jugoslaviji, Deržajeva stavnica.

Vsakomur: knjige, kajti te so najboljše prijateljice. Pozimi nimate lepše zabave, kakor čitanje dobrih knjig.

Vse to vam nudi

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠT. 6

Gostilna
Ražem
Ljubljana
na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. — Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe

LEGAT
LJUBLJANA
MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA
DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno
sveža iz lastne
moderne
prazarne

Cvetličarna „SPLIT“

sprejema vsa naročila vsakovrstnih šopkov, žalnih in jubilejnih vencev ter vsa v to stroko spadajoča dela. Društva imajo poseben popust
Ljubljana, Frančiškanska ulica 8, nasproti kopališča Slon

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA
MIKLOŠICEVA CESTA ŠTEV. 16/1.

Izdelava in prodaja damske in moške konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*

Največja izbira!

*

Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Učitelj!

Samo najboljše

smuč

in najboljši čevlji Vas morejo zadovoljiti. — Kvalitetno smuško opremo Vam nudi edinole

A. GOREC d.o.o.
LJUBLJANA

v palači Ljubljanske kreditne banke

Zahtevajte cenik

Za božič in novo leto

prodaja
ure, zlatnine, briljante in srebrnino
z 20 0/0 popustom

Pakiž Ivan, Ljubljana, Pred škofijo 15

DEŽN I K I

L.

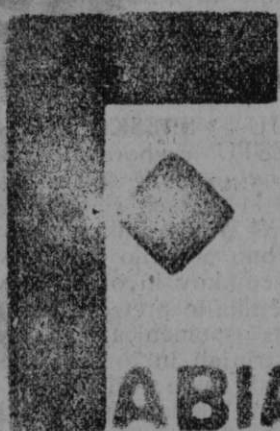
MIKUŠ

LJUBLJANA

Mestni trg štev. 15

Na malo
Na veliko

Uslanovljeno L. 1839.
Telefon št. 2252.

ABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjale in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej — Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah. — Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste.

Daje tudi na obroke. — Postrežba točna in solidna.